

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронний ресурс

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПУБЛІЧНА СЛУЖБА”**

Харків
2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронний ресурс

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПУБЛІЧНА СЛУЖБА”

(галузь знань 08 “Право”,
спеціальність 081 “Право”,
другий (магістерський) освітній рівень)

для студентів магістратури
Інституту підготовки юридичних кадрів
для Служби безпеки України
денної форми навчання

*Затверджено вченою радою університету
(протокол № 11 від 27.06.2014 р.)*

Харків
2016

Програма навчальної дисципліни “Публічна служба”
(галузь знань 08 “Право”, спеціальність 081 “Право”, другий
(магістерський) освітній рівень) для студентів магістратури Ін-
ституту підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки
України денної форми навчання / уклад.: Ю. П. Битяк,
Н. П. Матюхіна, Д. В. Лученко та ін. – Харків: Нац. юрид. ун-т
ім. Ярослава Мудрого, 2016. – 9 с.

У к л а д а ч і: Ю. П. Битяк,
Н. П. Матюхіна,
Д. В. Лученко,
О. Б. Червякова,
М. С. Ковтун,
О. О. Марченко,
Я. С. Рябченко,
С. А. Федчишин,
Н. П. Топоркова

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 11 від 15.12.2015 р.)*

ВСТУП

Публічна служба – навчальна дисципліна, метою якої є опанування студентами знань про сутність публічної служби, її систему, види та правове забезпечення, вироблення у студентів умінь практичного застосування законодавства, що регулює відносини у сфері публічної служби (державної служби в органах виконавчої влади, апараті органів законодавчої та судової влади, правоохоронних органах, служби в органах місцевого самоврядування).

Завдання навчальної дисципліни полягають у засвоєнні основних понять у сфері публічної служби, її системи, положень щодо управління державною службою, правового статусу державних службовців, проходження державної служби, запобігання корупції у сфері публічної служби, особливостей служби в Апараті Верховної Ради України, апараті органів судової влади, правоохоронних органах, органах виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Навчання відбувається у формі лекцій, практичних занять, індивідуальних і групових консультацій, самостійної роботи студентів, виконання ними індивідуальних завдань. Якість засвоєння матеріалу перевіряється на іспиті.

У результаті оволодіння навчальною дисципліною “Публічна служба” студенти повинні:

знати сутність основних категорій у сфері публічної служби, її систему та складові; місце державної служби в системі публічної служби, її принципи, види та правові засади, основні моделі державної служби, організаційно-правові засади управління державною службою, правовий статус державних службовців, особливості проходження державної служби та запобігання корупції у сфері публічної служби, особливості державної служби в окремих органах публічної влади та служби в органах місцевого самоврядування;

уміти використовувати отримані знання у практичній діяльності; вільно орієнтуватись у системі нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері публічної служби; правильно тлумачити та застосовувати правові норми, що регулює відносини у сфері публічної служби; використовувати досягнення юридичної науки для вирішення професійних завдань у сфері публічної служби; користуватись науковою та спеціальною літературою, електронними та іншими інформаційними джерелами.

З М І С Т

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ. ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ЯК СКЛАДОВА ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ

Загальні засади публічної служби

Поняття та ознаки публічної служби, її місце в системі публічного управління. Підходи до визначення поняття “публічна служба” (державна служба в органах виконавчої влади, апараті органів законодавчої та судової влади, правоохоронних органах, служба в органах місцевого самоврядування), загальна характеристика її основних видів. Співвідношення понять “публічна служба”, “державна служба”, “муніципальна служба” “цивільна служба”, “мілітаризована служба”.

Державна служба в системі публічної служби, її види, принципи та правове регулювання

Поняття державної служби, її види та принципи. Правові засади державної служби. Сучасні моделі державної служби: а) “відкрита” (або посадова) англосаксонська модель державної служби – відносно децентралізована відкрита модель, що реалізується у Великій Британії, й децентралізована відкрита модель – у США; б) “закрита” (або кар’єрна) модель державної служби, притаманна країнам континентальної Європи: централізована закрита модель – французька; відносно децентралізована модель – німецька. Основні риси відкритої та закритої моделі державної служби. Особливості організації моделі державної служби в Україні.

Управління державною службою

Поняття управління державною службою. Завдання та принципи управління державною службою. Правові засади управління державною службою. Система суб’єктів управління державною службою. Центральний орган виконавчої влади, що

забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, здійснює функціональне управління державною службою.

Кадрова політика у сфері державної служби. Види (типи) державних посад. Політичні, адміністративні та патронатні посади, їх особливості та співвідношення.

Правовий статус державних службовців

Поняття та види державних службовців. Посадова особа. Співвідношення понять “посадова особа” та “службова особа”. Поняття та елементи правового статусу державних службовців. Права, обов’язки і гарантії державних службовців. Обмеження, пов’язані з прийняттям на державну службу та проходженням державної служби.

Загальна характеристика юридичної відповідальності державних службовців. Дисциплінарна відповідальність державних службовців. Порядок притягнення державних службовців до дисциплінарної відповідальності. Адміністративна відповідальність державних службовців. Порядок притягнення державних службовців до адміністративної відповідальності.

Проходження державної служби

Проходження державної служби: поняття та стадії. Право на державну службу відповідно до законодавства України. Процедура вступу на державну службу, їх види. Присяга державного службовця.

Категорії та ранги державних службовців. Службова кар’єра: зміст та основні процедури. Кадровий резерв державної служби. Атестація та щорічне оцінювання діяльності державних службовців. Заохочення на державній службі. Професійна підготовка та підвищення кваліфікації державних службовців. Відсторонення від посади та проведення службового розслідування щодо державних службовців. Підстави припинення державної служби: загальні та спеціальні. Відставка державного службовця. Засоби правового захисту державних службовців.

Запобігання корупції у сфері публічної служби

Механізми запобігання корупції у сфері публічної служби. Етичні засади публічної служби. Кодекси етики та правила етичної поведінки. Конфлікт інтересів у публічній службі, запобігання йому та врегулювання. Фінансовий контроль як захід запобігання корупції у публічній службі. Суб'єкти запобігання корупції у сфері публічної служби, їх види та компетенція.

II. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ В ОКРЕМИХ ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Державна служба

в апараті органів законодавчої та судової влади

Правове та організаційне забезпечення державної служби в Апараті Верховної Ради України. Правовий статус державних службовців в Апараті Верховної Ради України. Проходження державної служби в Апараті Верховної Ради України.

Правове та організаційне забезпечення державної служби в апараті органів судової влади. Види і правовий статус державних службовців в апараті органів судової влади. Проходження державної служби в апараті органів судової влади. Правовий статус помічника судді.

Особливості проходження державної служби в органах виконавчої влади

Загальна характеристика державної служби в органах виконавчої влади. Державна служба в органах внутрішніх справ. Поняття та принципи служби в органах внутрішніх справ. Правові та організаційні засади державної служби в органах внутрішніх справ. Проходження державної служби в органах внутрішніх справ. Дисциплінарна відповідальність осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ.

Дипломатична служба. Поняття та принципи дипломатич-

ної служби. Правове та організаційне забезпечення дипломатичної служби. Проходження дипломатичної служби. Дисциплінарна відповідальність працівників дипломатичної служби.

Військова служба як державна служба особливого характеру. Поняття, принципи та види військової служби. Правове та організаційне забезпечення військової служби. Проходження військової служби. Альтернативна (невійськова) служба, порядок її проходження. Дисциплінарна відповідальність військово-службовців.

Державна служба в органах Служби безпеки України. Поняття та принципи державної служби в органах Служби безпеки України. Правове та організаційне забезпечення державної служби в органах Служби безпеки України. Склад кадрів Служби безпеки України. Проходження державної служби в органах Служби безпеки України. Дисциплінарна відповідальності співробітників Служби безпеки України.

Служба в органах місцевого самоврядування

Поняття, ознаки та принципи служби в органах місцевого самоврядування. Правове та організаційне забезпечення служби в органах місцевого самоврядування. Правовий статус посадових осіб місцевого самоврядування. Проходження служби в органах місцевого самоврядування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія / Ю. П. Битяк. – Харків: Право, 2005. – 304 с.

Вапнярчук Н. М. Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні: монографія / Н. М. Вапнярчук. – Харків: Юрайт, 2012. – 312 с.

Державна служба в Україні: теоретико-правова характеристика у контексті реформування законодавства: монографія / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова, О. В. Бачеріков та ін.; за заг. ред. С. В. Ківалова, Л. Р. Білої-Тіунової. – Одеса: Фенікс, 2013. – 438 с.

Кагановська Т. Є. Кадрове забезпечення державного управління в Україні: монографія / Т. Є. Кагановська. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. – 360 с.

Кірмач А. В. Проходження державної служби: європейський досвід правового регулювання: [монографія] / А. В. Кірмач; відп. ред. В. Б. Авер'янов. – Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. – 192 с.

Кравченко О. О. Управління державною службою в Україні: на шляху до вдосконалення: [монографія] / О. О. Кравченко; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. – Симферополь: Крим. письменник, 2010. – 212 с.

Падалко Г. В. Теорія служби в органах місцевого самоврядування в Україні: муніципально-правове дослідження: [монографія] / Г. В. Падалко. – Харків: Право, 2012. – 288 с.

Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України: монографія / А. В. Кірмач, В. П. Тимошук, М. В. Фігель та ін.; за заг. ред. В. П. Тимошука, А. М. Школика. – Київ: Кокус-Ю, 2007. – 735 с.

Навчальне видання

Електронний ресурс

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПУБЛІЧНА СЛУЖБА”

(галузь знань 08 “Право”,
спеціальність 081 “Право”,
другий (магістерський) освітній рівень)

для студентів магістратури
Інституту підготовки юридичних кадрів
для Служби безпеки України
денної форми навчання

У к л а д а ч і: БИТЯК Юрій Прокопович,
МАТЮХІНА Наталія Петрівна,
ЛУЧЕНКО Дмитро Валентинович,
ЧЕРВЯКОВА Олена Борисівна,
КОВТУН Марина Сергіївна,
МАРЧЕНКО Олена Олександрівна,
РЯБЧЕНКО Ярослава Степанівна,
ФЕДЧИШИН Сергій Анатолійович
ТОПОРКОВА Ніна Петрівна

Відповідальний за випуск *В. М. Гаращук*

Редактор *Л. М. Рибалко*
Комп’ютерна верстка *А. В. Старжинської*

План 2015

Підп. до друку 30.12.2015 р. Вид. № 491.